

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Cite relevant case laws wherever possible.

- Q.1** Answer the following in not more than two sentences. 20
- A. Define 'Tort'.
 - B. What does 'Accord' and 'Satisfaction' mean?
 - C. What are Extra Judicial Remedies?
 - D. What is 'Battery'?
 - E. Explain the terms 'Malfeasance' and 'Misfeasance'.
 - F. What does 'Volenti Non fit Injuria' mean?
 - G. Explain Scianter Rule
 - H. Define the term 'Appropriate Laboratory' under Consumer Protection Act, 1986.
 - I. Define the term 'complainant' under consumer Protection Act, 1986.
 - J. Define the term 'deficiency' under Consumer Protection Act, 1986
- Q.2** Short Notes (any four) 20
- a. Nuisance
 - b. Consumer
 - c. Central Consumer Protection Council
 - d. Six carpenter's case
 - e. Res Ipsa Locquitur.
 - f. Libel.
- Q.3** Solve (any Two) 12
- A. A barrel of flour rolled out of an open window from the first floor of Asha's house and fell upon Divya who was going on a public street passing by the side of Asha's house and injured her.
 - i) Who is liable? Why?
 - ii) What is contributory Negligence?
 - B. At the end of journey 'A' the conductor of an Omnibus company, in the temporary absence of the bus driver, began to drive the bus for turning it round for the return journey, in doing so he ran upon Mr. 'B'.
 - i) Is there any remedy available to Mr. 'B'? Why?
 - ii) What would be the effect if the driver of the bus is driving the bus? Why?
 - C. Mr. Ravi purchased tickets of 'XYZ' Airlines to travel from Mumbai to Delhi. Flight was delayed. 'XYZ' Airlines failed to inform Mr. Ravi about change in time of departure. On Account of this, Ravi had to wait for 6-7 hours.
 - i) What is the remedy available to Ravi? Why?
 - ii) Is XYZ Airlines liable? Why?

Q.4 Answer in detail (any four)

48

- a. What are general defences available in an action of Tort?
- b. What is the rationale of strict liability? Explain with reference to Rylands V/S Fletcher.
- c. Discuss different kinds of damages awarded in an action of a Tort?
- d. Discuss 'Damnum sine Injuria' and Injuria sine Damnum' citing relevant case laws.
- e. Explain the three tier system of Consumer Redressal Agencies under Consumer Protection Act, 1986.
- f. Explain in detail the Aims and objects of the consumer Protection Act, 1986.

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना:- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) आवश्यक तिथे न्यायालयिन निवाडे लिहा.
३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील प्रश्नांची दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा. २०

- १) 'अपकृत्य' स्पष्ट करा.
- २) सामंजस्य व समाधान म्हणजे काय?
- ३) न्यायालया व्यतिरीक्त उपाययोजना म्हणजे काय?
- ४) प्रहार म्हणजे काय?
- ५) मालफिझनस् आणि मिसफिझनस् स्पष्ट करा.
- ६) वॉलेन्टी नॉन फिट इनज्युरीया म्हणजे काय?
- ७) सायंटर नियम म्हणजे काय?
- ८) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ अंतर्गत 'समुचित प्रयोगशाळा' ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- ९) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ अंतर्गत 'तक्रारदार' ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- १०) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ अंतर्गत 'कमतरता' स्पष्ट करा.

प्र.२ टिपा द्या. (कोणत्याही चार) २०

- १) उपद्रव
- २) ग्राहक
- ३) मध्यवर्ती गर:क संरक्षण समिती
- ४) सहा सुतारांचा निवाडा
- ५) रेस इप्सा लिक्वीटोर
- ६) लिखित बदनामी

प्र.३ सोडवा (कोणतेही दोन) १२

- अ) 'आशा' च्या घराजवळच्या सार्वजनिक रस्त्यावरून जाताना, पहिल्यामजल्यावरून आशाच्या घरातून धरंगळत आलेला पिठाचा डबा दिव्याच्या डोक्यावर पडला व तीला इजा झाली.
- १) कोण जबाबदार आहे? का?
 - २) सहयोगी निष्काळजी पणा म्हणजे काय?

ब) प्रवासाच्या शेवटी बसचा चालक उपस्थित नसताना, परतीच्या प्रवासासाठी बस चा वाहक 'अ' ह्याने बस वळवण्याच्या प्रयत्नात श्री 'ब' ह्यांना ठोकले.

- १) श्री. 'ब' ह्यांना कोणती उपाययोजना उपलब्ध आहे? का?
- २) बस चा चालक बस चालवत असता तर काय परिणाम झाला असता? का?

क) मुंबई ते दिल्ली ह्या प्रवासासाठी श्री रवी ह्यांनी 'एक्स वाय झेड' ह्या हवाई कंपनी चे टिकीट काढले. विमान चे उड्डान उशीरा झाले.

हवाई कंपनीने श्री रवी ह्यांना उशीराच्या वेळेची आगाऊ सुचना न दिल्यामुळे त्यांना ६-७ तास वाट बघत थांबावे लागले.

१) श्री. रवी ह्यांना कोणती उपाययोजना उपलब्ध आहे? का?

२) 'एक्स वाय झेड' हवाई कंपनी जबाबदार आहे का?

प्र.४ सविस्तर उत्तरे द्या. (कोणतेही चार)

४८

- १) अपकृत्यातील बचावाचे मुद्दे सविस्तर सांगा.
- २) कठोर दायित्व म्हणजे काय? रिलँन्ड वि फ्लेचर च्या दाण्याचा आधारे स्पष्ट करा.
- ३) अपकृत्या अंतर्गत देण्यात येणाऱ्या विविध नुकसान भरपाई चे प्रकार सांगा.
- ४) 'डॅमन्स साईन इनज्युरीया' आणि 'इनज्युरीया साईन डॅमन्स' घ्या संज्ञा न्यायालयिन निवाड्या आधारे स्पष्ट करा.
- ५) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ अंतर्गत तक्रार निवारण करण्याची त्रिस्तरीय यंत्रणा सांगा.
- ६) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ चे हेतू व उद्देश्य स्पष्ट करा.
